

ДОБРА ЛИ Е ПИТЕЙНАТА ВОДА ?

Качество на питейната вода

Качеството на питейната вода в България се определя и контролира с Наредба на правителството (Наредба 9 за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели, ДВ бр.30 от 2001г.). Отговорност за качеството на питейната вода носят водоснабдителните фирми. Контролът за изпълнение изискванията на Наредбата се извършва от Дирекция “Опазване и контрол на общественото здраве” при МЗ и РИОКОЗ (регионални структури по общественото здравеопазване). Водоснабдителните фирми са задължени да продават вода на населението съответстваща на изискванията за безопасно качество.

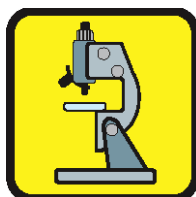
Как здравните органи извършват контрола на питейната вода ?

Основната задача на РИОКОЗ, като орган по общественото здраве, е да надзирава и контролира дали водоснабдителните фирми подават на населението безопасна вода за пиене, която отговаря на стандартите за качество в Наредба № 9. Дейността им включва системен контрол върху работата на водоснабдителя в това число:

- Проверка на качеството на питейната вода по химични, микробиологични и радиологични показатели в представителни пунктове
- Одобрение на предприетите мерки за защита на населението и планираните действия за възстановяване качеството на водата при отклонения от изискванията на наредбата

Какво включва контролната проверка на водоснабдяването?

Контролните проверки са насочени към осигуряване на:

- Добро състояние на водоизточниците и санитарно-охранителните зони около тях
- Ефективност на обработката на водата
- Безопасност на използваните материали и химикали за третиране на питейната вода
- Програма за мониторинг на качеството на питейната вода
- Качество на пробонабирането и анализите
- Добра оперативна практика за управление на системата за водоснабдяване от водоснабдителната фирма
- Информация за населението в случаите на отклонения в качеството на питейната вода

При установяване на нередности които представляват опасност за здравето, РИОКОЗ имат правомощия за налагане на санкции съгласно Наредба 9 и Закона за общественото здраве.

Държавната Комисия за Енергийно и Водно Регулиране **одитира** водоснабдителните фирми и санкционира некоректните доставчици на питейна вода.

Какво е стандарт за качество на питейната вода ?

МЗ определя нормите за качеството на питейната вода, които са разписани в Наредба №9 (ДВ бр.30 от 2001г.). Тези норми произтичат директно от европейското законодателство и са базирани на насоките на СЗО. Определените максимални стойности за показателите са строги и предвидени с широки граници на безопасност. Изискванията обхващат всички аспекти - микробиологичните, химичните и радиологичните характеристики на питейната вода, като:

- бактерии
- химикали напр. нитрати и пестициди
- метали напр. олово
- вкус, мирис, цвят и мътност на водата

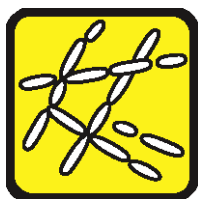
Как се разрешават проблемите с неспазване на стандартите ?

Всички случаи на неспазване на стандартите се оценяват. Когато те не са опасни за здравето или няма вероятност да се повторят, не са необходими спешни действия. Някои нарушения се отстраняват само чрез подобрения в пречистването в т.ч. и на тръбопроводната мрежа, и се извършват от опериращата водоснабдителна фирма. Когато има констатирани проблеми, водоснабдителите са задължени да предприемат незабавни действия. Част от процеса на контролната проверка и одита е оценка на (не)осъществяването навреме и по подходящ начин действия.

Кои са най-честите замърсители на питейната вода ?

В питейната вода може да има микроорганизми и малки количества от различни химични вещества.

Бактерии

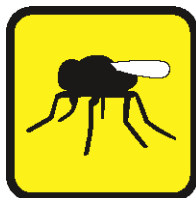
В непречистената вода има бактерии, които не са опасни за здравето, но може да има и такива, които пренасят стомашно-чревни инфекциозни заболявания. Дезинфекцията се прилага срещу болестотворните бактерии във водата. От вече почти сто години, хлорът успешно се прилага за обеззаразяване на питейна вода. Водоснабдителните фирми наблюдават ефективността на дезинфекцията постоянно, като извършват микробиологични анализи на водата. При риск от замърсяване и за недопускане на епидемия, консуматорите могат да бъдат посъветвани да преваряват водата като предпазна мярка, докато се проучва конкретна епидемична ситуация.

Вируси

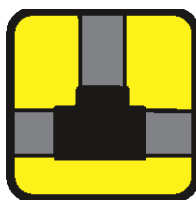
Хепатит А е сериозно инфекциозно заболяване, което може да се пренесе чрез замърсена с вируса питейна вода. Боледуват и възрастни и деца, които нямат изграден имунитет срещу причинителя. Във всички случаи на технически аварии във водоснабдяването, при които съществува вероятност от замърсяване на питейната вода с фекални води, препоръчително е да се ползва преварена вода за пиене до отзвучаване на опасността.

Пестициди

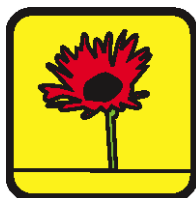
В питейната вода могат да бъдат открити и остатъчни количества от прилагани пестициди. Обикновено концентрацията им е толкова ниска, че не е опасна за здравето. Значително по-рядко са инцидентите свързани с умишлено или случайно замърсяване на водоизточници с пестициди. В много от тези случаи препаратите водят до промяна в цвета и мириса на питейната вода. Пречистването е възможно с филтриращи системи включващи активен въглен

Олово

Оловото в околната среда се появява от различни източници и може да бъде открито във въздуха, храната или водата. То влияе върху умственото развитие на децата и може да бъде фактор за поява на поведенчески проблеми. Оловото в питейната вода може да е резултат на природно наличие или индустриална дейност, миграция от тръби и други водопроводни съоръжения или като примес към химикали използвани за обработка на водата. Наредба №9 въведе строго изискване за съдържание на олово в питейната вода, което трябва да се постигне от водоснабдителните фирми.

Нитрати

Най-често причината за замърсяване с нитрати на питейната вода е неправилното използване на изкуствени торове. В някои случаи те могат да са опасни за здравето на бебета и малки деца. Водоснабдителите трябва да предприемат мерки за възстановяване на вече замърсени водоизточници и осигуряване на безопасна питейна вода особено за населението в риск. Гаранцията за опазване на водните ресурси в земеделските региони е добрата земеделска практика в земеделските площи

разположени на територията на Санитарно-охранителните зони около питейните водоизточници.

Желязо

Желязото може да оцвети водата и това не се приема добре от консуматорите. Най-често е в резултат на миграция от корозирали стари метални тръби без вътрешно защитно покритие.

Ако имам проблем с моята питейна вода ?

Не се колебайте да потърсите вашата водоснабдителна фирма и контролиращата ги Регионална инспекция за контрол и опазване на общественото здраве.

Листовката е адаптирана от експерти на НЦООЗ и МЗ по материали предоставени от Инспектората по Питейна Вода за Англия и Уелс в рамките на Туининг проект по програма ФАР BG/2004/IB/EN/04